

TÌNH YÊU NHƯ BÓNG MÂY

Đà Lạt xưa kia giống như một thiêu nữ tuôn xiên thì, dáng đài các, đã từng làm siêu lòng biết bao nhiêu là văn sĩ, thi sĩ, nhạc sĩ, họa sĩ và công nhân gia đình... Thời quyên rũ. Thời đẫm say. Ghé thăm Đà Lạt đôi khi chia tay nhau lại buồn rười rượi.

Đà Lạt là công một thiên đường công a kỳ diệu, công a hạnh phúc. Biết bao nhiêu người đã dần trôi nổi lòng nhưng như vậy thành phố này thành như dòng hồi ký, như người tình thơ, như người bạn thơ lai láng, như người âm thanh, đi vào như thánh thót, trẻ tình hay như người bạn tranh vẽ, như người bạn như chắp bút như thu... Mọi người như vậy... Quê thời Đà Lạt mãi mãi in đậm nét trong lòng người, nhất là như người đang sống một cuộc đời xa xôi.

KHÁNH GIANG năm 1959 viết về “Đà Lạt với du khách” đã nói:

“Bạn có sống qua những ngày long lanh buổi Đà Lạt, có ngắm qua những buổi hoàng hôn nhuốm đỏ cánh đời, có ngắm thu mình nhìn qua giọt mưa nặng trĩu rơi trên cửa kính, có dịp trầm ngâm cô độc say mê theo khói thuốc và hương nước tách cà phê phin đen ngòm, có lúc thổi đi đi làn mưa bụi về đêm, có những gót giày đi đi trên đường phố hoang vắng, có sống qua những giờ phút trầm ngâm công a cuộc đời và lòng có mang ít nhiều kỷ niệm đau thương, bạn mới cảm được cái “tâm hồn” sâu xa và thắm thía công a Đà thành. Và lúc ấy, bạn khó lòng mà rời Đà Lạt được nữa.”

Tình yêu vùi Đà Lạt thốt muôn vùi. Khi thì lờng lờ nhọt mọt nọt cọt thu êm dẫu hay củng nhiết nhọt nhọt ng bốt nọt cọt trọt ng xóa cọt a thọt nọt cọt bên đèo. Khi thì giảng mọt cọt nhọt sọt ng khói phọt trên khọt p cánh rọt ng thông. Khi thì tan bịn vào thình không theo tiọt ng chuông chùa Linh Sơn... tiọt ng chuông nhà thờ Con Gà... Tình yêu vang vọt ng và lan đi đọt rọt i họt i nhọt p vào núi đọt i Đà Lạt mọt i buọt i sáng sọt m khi mọt t rọt i còn khuọt t đọt ng...

Phọt i chẳng đọt i vọt i nhọt ng ai đã tọt ng sinh trọt ng tọt i Đà Lạt, hay đã có mọt t thọt i gian dài sinh sọt ng tọt i đây hoọt c chọt là du khách ghé thăm thành phọt trong ít ngày thọt i Đà Lạt cọt a nhọt ng ngày tháng cũ đã đọt i trong tọt n cùng tâm khọt m con ngọt i nhọt ng niọt m thọt ng nọt i nhọt sâu đọt m và thiọt t tha... nhọt suọt i nguọt n tuôn chọt y. Nói hoài không họt t!

Sau đây chọt thọt p và ghi lọt i đọt c mọt phọt n nào cái tình cọt m thọt ng yêu và nhọt nhưng đó mà thôi! Mọt i ngọt i mọt t vọt ! Tình yêu vọt i Đà Lạt bọt ng bọt nh nhọt bóng mây, mọt t thọt i đã họt i tọt quyọt n luyọt n trên bầu trọt i thành phọt cao nguyên thọt i nay lọt i man mác dàn trọt i ra khọt p cọt bọt n phọt ng trọt i... Nọt i nhọt khôn nguọt i!

HUY N KHÔNG

Chúng ta hãy nghe lọt i tâm sọt cọt a mọt t tu sĩ Phọt giáo, nhà sọt HUY N KHÔNG (ghi trong mọt t củn sách xuọt t bọt n tọt i Los Angeles, Hoa Kọt , vào năm 1985):

“Tôi đọt n Đà Lạt vào giọt a năm 1953 và tôi đã giọt tọt Đà Lạt đọt đi Tokyo cũng vào giọt a năm 1960. Trong nhọt ng tháng năm dài đó, họt n Đà Lạt đã len vào ngọt i tôi tọt bao giọt mà tôi không hay.

Thọt i gian đọt u tôi ở đây, Đà Lạt chọt ng phọt i là nọt i dọt dàng đọt n thăm. Bọt i vì ngày đó, Đà Lạt là Petit Paris cọt a ngọt i Pháp. Thành phọt sọt ch sọt , nhà cọt a xinh xọt n, dân chúng Đà Lạt ăn mọt c lọt ch sọt bọt n mùa.

Trung tâm thành phọt Đà Lạt có mọt t cái họt thọt mọt ng rọt ng mênh mông, giọt ng nhọt lòng ngọt i mọt ra đọt đón tiọt p bọt n bè tọt muôn phọt ng tọt i. Nhọt ng buọt i chiọt u ọt m, tôi đã thọt ng mang chiọt u ra trọt i đọt i chòm thông trên bãi cọt xanh nọt m nhìn qua họt Đà Lạt, qua nhọt ng đọt i thông, qua trọt ng Grand Lycée Yersin, qua Hotel Grand Palace, qua nhọt ng chiọt c Pédalo có buọt m xanh buọt m họt ng mà nam thanh nọt tú đang đọt p trên mọt t họt và qua bao nhiêu nhà cọt a bên kia đọt i. Cọt nh trí thọt t đọt p, thọt t thọt mọt ng có khác gì Tây Phọt ng đâu? Rọt i nhìn lên trọt i xanh đọt thọt y nhọt ng tọt ng mây trọt ng tọt xa lẳng đặng bay vọt .

Họt Đà Lạt này, đã mọt t thọt i đọt c trang trí chung quanh bọt bọt ng đèn nê-ông màu xanh và màu họt ng. Ánh đèn chiọt u xuọt ng nọt c họt làm cho cọt nh trí vọt n đã thọt mọt ng lọt i càng thọt mọt ng thêm lên...

Trên c sân chùa Linh Sơn Đà Lạt có vài cây Mimosa, lo i lá dài và lo i lá tròn. Nghe đêm trắng hay nghe sáng sáng ng m , tôi th ng đ o quanh trên c sân chùa. Nghe c a hoa Mimosa ng t ngào và th m đ u hi n. M t l n đi qua thành ph Ojai, nghe mùi h ng c a hoa Mimosa làm tôi nh v Đà Lạt... Tôi thích c nh trí c a chùa Linh Sơn, vì sân chùa là c m t vòng cung. Bao b c vòng cung đó là nghe hoa nghe c , đ m tô cho chùa Linh Sơn tr nên m t th ng c nh danh ti ng c a thành ph này.

Đà Lạt v i tôi không ch có chùa Linh Sơn. Th nh th ng tôi đ n thác Cam Ly, đ hít th không khí trong lành. Hay nhi u lúc tôi v gi ng Ph t Pháp m t tu n cho Ph t T Khuôn Phú H i và t i đây hàng ngày tôi đã ôm chi u ra thác Gougah n m đ c sách và đ nhìn màu ngũ s c qua ánh ng m t tr i chi u trên nghe b t n c tr ng xóa nh bông gòn. Tôi cũng th ng đ ng chân trên đèo Prenn đ nhìn s hùng vĩ c a núi r ng. Th nh th ng, tôi cũng ra ng i đ i g c thông, nhìn xu ng h Than Th (Lac des Soupirs) l ng nghe ti ng n c ch y róc rách nh có ai đang than th v i đ t tr i...

Nghe tháng năm s ng t i Nh t, th nh th ng tôi có đ n các thành ph Nikko, Hakkone... Hay nh M này, tôi đã t ng ng l i 3 đêm t i công viên Yosemite c a California. Trong đêm yên l ng, tôi đã t ng nghe t t c cái xa v ng c a núi r ng đ nh v Đà Lạt, nh nh ng chòm thông c a th i nào r i r c nh ng ph n thông vàng đ r i có câu th :

“*Thong xanh r i r c ph n vàng
Nghe chng gió tho ng cung đàn b t ly.*”

Th là th c a ngày x a mà sao nghe ch ng nh c a hôm nay. Xin c m t Đà Lạt nghìn trùng đã s ng nh ch a t ng ch t.”

HU THU

Đà Lạt là m t hình nh b t đ i t trong t n cùng tâm kh m c a HU THU, ng i con gái chào đ i và l n lên t i vùng đ t này. Ti u s v n t t ghi r ng “tên th t là Bùi Thu Hu , sinh tr ng t i Đà Lạt, đ nh c t i California Hoa K t năm 1980, thích làm th , nuôi cá và tr ng Bonsai.”

n c ngoài HU THU luôn nh v ch n cũ l n ng i x a. Bài th “Còn ai g i đ u?” (1982) đã nói lên cái tâm tr ng th ng nh kh c kho i đó:

“*Ta bên này b n đâu?
Bao nhiêu n c ch y đ i chân đ u
Đ u non mây tr ng Xuân Đà Lạt
Cu i b mù s ng chuy n Bích Câu
M t thu thanh bình thôi đã t m
M i năm chinh chi n có gì lâu
Văn th g i l i vài trang sách
Ch ng b t còn ai l y g i đ u?”*

Trong tập thơ lấy tựa đề là “Đu Non Mây Trng” (1997) ngay phần mở đầu mang tên “Đôi lời trích sách” HU THU đã bày ngòi tâm sự:

“Th là tiếng nói của lòng. Tiếng nói của lòng là tiếng nhắc nhở của kỷ niệm. Đu Non Mây Trng là nơi nhớ nhưng về Đà Lạt, nơi một thời mang tên Hoàng Th, tức Hoàng Triu Cng Th Th Xã Đà Lạt - quê hương Việt Nam trong thời Pháp thuộc còn chút đó!

Tôi sinh ra đời và lớn lên ở đây. Tuổi thơ và tuổi lớn. Dịu kh hay khôn ngoan, bây giờ chỉ còn là những dòng nước mắt!

Quê hương, bao nhiêu năm qua, lung linh trong mắt người viễn xứ. Tôi cô đơn đến thấy Th đúng là người bạn thời thơ ấu, chia buồn nỗi đau buồn ba mươi năm trong đời, xin cảm ơn Th.

Tôi không còn trẻ nữa. Những vết khi mình một màu hồng trên má, vết khi mình sẫm màu trên môi, tôi cảm nhận rằng nhớ về Đà Lạt một lần. Một lần là mãi mãi...

Quê hương cũng như quê nhà, tôi thèm xin bao nhiêu lần cho tôi đưa lòng ở đây từng ngày về quê. Kỷ niệm là những cảm xúc tôi tuôn ra và chính tôi lau lấy cho mình. Cảm ơn trời cho tôi được khóc.”

Đà Lạt trong thơ HU THU thật buồn, buồn đến nỗi rã rời, buồn ngay trong những lời thơ đầu tiên:

“Ngày sau
chị có bao giờ
mặt người con gái
tóc hồng hồng buông
bàn thành
bàn phím lên non
khi mây trôi về chị buồn đi ch...”

Và buồn trong những dòng thơ kể tiếp:

“Ngày xưa
Hoàng Th buồn tên
ai đi đâu
đưa mắt chìm dưới son
đôi khi mắt trú trong hồn
thấy mây trên núi đỏ về nơi chân...”

Bu n đ n t n nh ng v n đi u cu i cùng:

“Ngày sau
bì t có bao gi
N c non ngàn d m
n i b đi d ng
tôi v đ ng l ng đ u non
ch c chi Đà L t... mây còn ngày x a!”

Trong t p th mang tên “L c bát Hu Thu” (1997) n i nhưng nh Đà L t qu th t ng m ngùi.
T ph ng xa ng i con gái Đà L t g i v ch n cũ nh ng l i ngh n ngào:

“Quê h ng. Đà L t. Đâu r i
câu th L c Bát ngh n l i vì sao?
hái cho ai cánh hoa đào
c m đây th y n ng rã màu xuân x a
Ôi ng i đâu ph i là th
mà sao n c m t tôi ch ch c tuôn
sinh ra đó nên bu n
g i tên Đà L t. Quê h ng rã r i
Tôi r i. G c xu ng. Ôi tôi!
câu th L c Bát đem vùi chôn đi
đây tôi ch ng còn gì
trái tim? G t máu? Tình si g i v ...”

HU THU cũng đã có d p tr v thăm l i Đà L t và ng m ngùi vi t xu ng v n th “V l i
Đà L t hai m i tám năm xa” (2008):

“Tôi v Đà L t n a đêm
V n con ph cũ
V n đèn vàng hoe
V n con d rúc bên hè
M y m i năm
V n c nghe là bu n! ...”

Tôi v Đà L t đêm s ng
Đ u không nón đ i
Khăn voan nh h u

*Gió nhè nhè
Gió không nhè u
Đi cho tôi tìm ai dẫu tôi đi...*

*Ôi Đà Lạt thu Xuân Thì
Mây mờ i năm chạng thạng gì khác hèn
Vườn rừng thông
Vườn núi non
Vườn nhà mái ngói mái tôle rêu mờ
Chờ tôi về
Chờ bài thơ
Có ai lên đường khi chờ tôi qua
Mây mờ i năm
Vườn đây mà!
Bài thơ còn viết tích là...
Bóng trăng!
Tôi về Đà Lạt lằng lằng
Hèn đang tu i x và Xuân đã tàn
Bánh xe ngựa chạng còn lẩn
Quê nh hiu con đường
Có niềm đi s ng!
Mây mờ i năm chờ a l c đường ng
Mà sao đâu mờ t khu vườn tu i thơ!
Không ai đường đi đường chờ
Tôi vào nhà
Làng làng ng nhà hoang..."*

HUY THU cũng có một tác bài “Ngồi i về Đà Lạt, tôi về Đà Lạt”:

*“Ngồi i về Đà Lạt tháng năm
Tôi về Đà Lạt hôm rằm tháng Giêng
Mới ngồi i đi mờ t đường riêng
Bích Câu kẻ ng vô duyên, thôi đành!*

*Tháng Năm - rừng, núi rừng xanh
Ngồi i về chờ c đường làng nhìn quê xa?
Tháng Giêng - đêm có trăng mờ a
Tôi về nghe nh, không ng mờ a Xuân*

Ngồi yên, lòng có băng khuâng,
Có ai thắm hỡi chuyên n gợn, chuyên xa
Tôi yên, cơn gió bay qua
Tháng Giêng Đà Lạt nhớ là không quên!

Ngồi yên có nhớ Lâm Viên,
Hay ngắm dĩ vãng thác Prenn ngắm người?
Tôi thì nhìn Cam Ly trôi,
Bóng mây lãng đãng, bóng c ngời lang thang...

Tôi, ngắm yên - ai nhớ hoang mang,
Năm tàn cuộc chiến cũng tàn mộng ng
Nụ cười còn đây nhớ ng bài thơ
Là cơn n n c m t ch ch c tuôn!

Ôi Đà Lạt! Ôi Quê Hương
Và đây chi đ th y buồn r i xa
Trên ng nguyên đ nhớ ng mái nhà
Máu hay là h i m a Đà Lạt m a?"

**(Trích: “ĐÀ LẠT NGÀY THÁNG CŨ”
Sơ n gi : LS. Ngô Tấn Giao)**

**ĐÀ LẠT
NGÀY THÁNG CŨ**

SOẠN GIẢ:
NGÔ TĂNG GIAO
LUẬT SƯ ĐÀ LẠT
HUYỀN TRÂM XUẤT BẢN 2010